

PROCEEDINGS OF THE
VI INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND THEORETICAL CONFERENCE

MODERNIZATION
OF SCIENCE AND ITS
INFLUENCE ON GLOBAL
PROCESSES

20.09.2024

BERN
SWISS CONFEDERATION

Графська Орислава Іванівна

д-р екон. наук, доцентка кафедри економіки та менеджменту
Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського, Україна

Холявка Володимир Зеновійович

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та менеджменту
Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського, Україна

Кулик Оксана Михайлівна

викладачка кафедри туризму та рекреації
Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського, Україна

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА МЕТОДИКА ЇЇ ВИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах провадження бізнесу визначення економічної ефективності щодалі стає важливішим питанням. Зумовлено це тим, що в період нестабільної економічної ситуації, спричиненої воєнними діями, розуміння всього процесу виробництва товарів та послуг є передумовою успішного функціонування та просування їх на ринку.

Ефективність – інтегрована економічна категорія, яка відображає виробничі відносини щодо економії сукупних затрат живої праці на отримання кінцевого позитивного результату. Категорія «ефективність» на рівні підприємства характеризує зв'язок між величиною отриманого результату від його діяльності та кількістю інвестованих або витрачених у виробництві ресурсів. Підвищення ефективності можна досягти шляхом використання меншої кількості ресурсів для створення такого ж корегувати результату або за умови використання такої самої кількості ресурсів чи більшого випуску з порівняно меншою кількістю ресурсів для створення більшого результату [1].

Економічна ефективність – це отримання максимально можливих благ від наявних у розпорядженні ресурсів. Проблемою економічної ефективності найчастіше є проблема вибору, що стосується того, що, як та яким чином проводити, як розподіляти ресурси, капітал і прибуток. Від рівня економічної ефективності багато в чому залежить вирішення низки соціально-економічних завдань, таких, як підвищення рівня життя населення, швидке зростання економіки, вдосконалення умов праці та відпочинку, зниження рівня інфляції [2]. Представимо основні аспекти економічної ефективності (див. рис. 1).

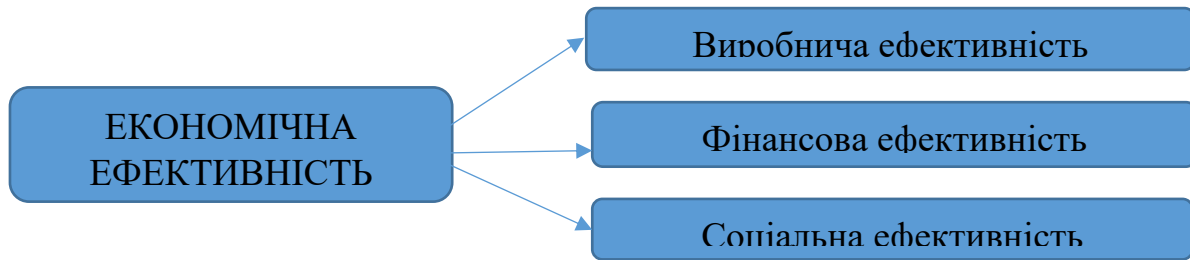

Рис. 1. Класифікація основних аспектів економічної ефективності підприємств

Деталізуємо представлене вище.

Виробнича ефективність:

- вимірюється через обсяги виробництва на одиницю витрат;
- включає показники продуктивності праці, використання обладнання та сировини.

Фінансова ефективність:

- визначається через прибутковість, рентабельність та інші фінансові показники;
- включає аналіз витрат і доходів, а також – повернення інвестицій.

Соціальна ефективність:

- оцінює вплив виробництва на соціальну сферу, зокрема, на зайнятість, умови праці та екологічні наслідки.

Аналізуючи показники економічної ефективності виробництва на підприємстві, можемо визначити наступні:

- **продуктивність праці** (вимірюється як обсяг продукції, вироблений на одну одиницю праці (наприклад, на одного працівника або на одну годину роботи).

Визначається за формулою:

$$пп = \frac{Ов}{Кп}$$

де:

Пп – продуктивність праці;

Ов – обсяг виробленої продукції чи послуг;

Кп – кількість працівників;

- **рентабельність** (визначає прибутковість підприємства від реалізації продукції та її основні види);

– **рентабельність продажів:**

$$R_{п} = \frac{П}{В} * 100\%$$

де:

R_п – рентабельність продажів;

П – прибуток;

В – виручка.

– **рентабельність активів:**

$$R_{а} = \frac{П}{В_{к}} * 100\%$$

де:

R_а – рентабельність активів;

П – прибуток;

В_к – виручка.

Представимо методику визначення економічної ефективності, зокрема:

– **збір даних** – необхідно зібрати всі необхідні дані про обсяги виробництва, витрати, доходи, кількість працівників, активи тощо;

– **розрахунок показників** – використовуючи зібрані дані, розрахувати основні показники економічної ефективності за наведеними вище формулами;

– **аналіз отриманих результатів** – порівняти отримані показники з попередніми періодами, плановими значеннями або середніми показниками в галузі; визначити сильні та слабкі сторони підприємства;

– **визначення резервів підвищення ефективності** – на основі аналізу визначити можливості для оптимізації процесів, зменшення витрат або підвищення продуктивності;

– **розробка рекомендацій** – сформулювати рекомендації щодо поліпшення економічної ефективності на основі проведеного аналізу;

– **моніторинг і корекція** – проводити регулярний моніторинг показників та корегувати стратегії залежно від змін у внутрішньому та зовнішньому середовищах.

Отже, проаналізувавши вищезазначене, можемо зробити висновок, що економічна ефективність та методика її визначення є найбільш важливою процедурою в процесі планування і здійснення підприємницької діяльності.

Список використаних джерел:

1. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, практика, аналіз: монографія. Київ: КНЕУ, 2005. 292 с.
2. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.